

פסחים סא

רקע

4 עבודות:

פסולי מחשבה בקרבן הפסח בלבד:

1. שלא לאוכליו 2. שלא למנויו 3. לערלים 4. לטמאים	1. שלא לשמה (שינוי קודש) 2. שלא לשם בעליו (שינוי בעלים) 3. חוץ לזמנו 4. חוץ למקומו	1. שחיטה 2. קבלת הדם בכלי שרת 3. הולכת הדם בכלי אל המזבח 4. זריקת הדם על המזבח

שאלה: פסח ששחטו בשאר ימות השנה בשינוי בעלים, מהו?

שינוי בעלים כשינוי קודש דמי, ומכשיר ליה או לא?

תשובה 1: אמר רב פפא: אמריתא לשמעתא קמיה דרבא:

הואיל ושינוי קודש פוסלו בזמנו
מה שינוי קודש שפוסלו בזמנו - מכשירו לאחר זמנו
ושינוי בעלים פוסלו בזמנו
אף שינוי בעלים שפוסלו בזמנו - מכשירו לאחר זמנו.

דחייה: ואמר לי (רבא): לא!

אם אמרת בשינוי קודש –

תאמר בשינוי בעלים –

1. דאין פסולו בגופו 2. ואינו בארבע עבודות 3. ואינו לאחר מיתה 4. ואינו בצבור כביחיד	1. שכן פסולו בגופו 2. וישנו בארבע עבודות 3. וישנו לאחר מיתה 4. וישנו בצבור כביחיד

צמצום הרשימה של רבא:

אם אמרת בשינוי קודש –

תאמר בשינוי בעלים –

1. וישנו בארבע עבודות 2. וישנו בצבור כביחיד (כי אין פסולו בגופו)	1. ואינו בארבע עבודות ואינו בצבור כביחיד (כי ישנו לאחר מיתה)

משנה.

פסול	שחטו שלא לאוכליו, ושלא למנויו, לערלים ולטמאים
כשר	לאוכליו ושלא לאוכליו למנויו ושלא למנויו, למולים ולערלים, לטמאים ולטהורים

פסול, משום שנאמר "כִּן הָעֹרֵכִים"	שחטו קודם חצות
כשר, ובלבד שיהא אחר ממרס בדמו עד שיזרק התמיד. ואם נזרק - כשר	שחטו קודם לתמיד

הגדרות: תנו רבנן:

כיצד שלא לאוכליו?	כיצד שלא למנויו?
לשום חולה או לשום זקן	נמנו עליו חבורה זו, ושחטו לשם חבורה אחרת

שאלה: שלא למנויו מנחגי מילי?

שתי תשובות: דתנו רבנן: (שמות יב) **כַּמֶּסֶת** מלמד שאין הפסח נשחט אלא למנויו. יכול שחטו שלא למנויו יהא כעובר על המצוה וכשר - תלמוד לומר **כַּמֶּסֶת תִּכְסוּ**, הכתוב שנה עליו לעכב. רבי אומר: לשון סורסי הוא. כאדם שאומר לחבירו כוס לי טלה זה

עוד שאלה: אשכחן שלא למנויו, שלא לאוכליו מנא לן?

תשובה: אמר קרא **אִישׁ אֶפְיָא אֶכְלוּ תְּכֹסוּ**, איתקש אוכלין למנוין.

שחטו למולין על מנת שיתכפרו בו ערלים בזריקה

ההלכה	רב חסדא	רבה
ההלכה	פסול	כשר
נימוק	יש מחשבת ערלים בזריקה	אין מחשבת ערלים בזריקה
המקור לנימוק	<p>דתניא: יכול יפסול בני חבורה הבאין עמו, ודין הוא: הואיל וערלה פוסלת, וטומאה פוסלת. מה טומאה - לא עשה בה מקצת טומאה ככל טומאה, אף ערלה - לא עשה בה מקצת ערלה ככל ערלה.</p> <p>או כלך לדרך זו: הואיל וערלה פוסלת וזמן פוסל, מה זמן - עשה בה מקצת זמן ככל זמן, אף ערלה - עשה בה מקצת ערלה ככל ערלה.</p> <p>נראה למי דומה? דנין דבר שאינו נוהג בכל הזבחים מדבר שאינו נוהג בכל הזבחים, ואל יוכיח זמן - שנוהג בכל הזבחים. טומאה</p> <p>או כלך לדרך זו: דנין דבר שלא הותר מכללו מדבר שלא הותר מכללו, ואל תוכיח טומאה שהותרה מכללה. זמן</p> <p>תלמוד לומר (שמות יב) טאת</p>	
	<p>אדרבה, לאידך גיסא: תלמוד לומר כֹּל עֵרֶוּ - כולה ערלה פסלה, מקצתה לא פסלה. אבל זריקה - אפילו מקצתה נמי פסלה.</p> <p>וכי תימא: הוא הדין לזריקה, דעד דאיכא כולה ערלה לא פסלה - תלמוד לומר טאת. שחיטה הוא דמקצתה לא פסלה, אבל זריקה - אפילו מקצתה פסלה.</p> <p>וכי תימא: ומאי חומריה דזריקה? דלא מקבע פיגול אלא בזריקה</p>	<p>מאי טאת? אילימא דכולה ערלה פסלה, מקצתה לא פסלה - האי מוכח עֵרֶוּ נפקא. אלא לאו הכי קתני: תלמוד לומר וכֹּל עֵרֶוּ - כולה ערלה פסלה, מקצתה לא פסלה.</p> <p>וכי תימא הוא הדין לזריקה, דכולה ערלה מיהא פסלה - תלמוד לומר טאת - בשחיטה הוא דכולה ערלה מיהא פסלה, אבל זריקה - אפילו כולה ערלה נמי לא פסלה.</p> <p>וכי תימא מאי קולא דזריקה? דאין מחשבת אוכלין בזריקה</p>
קושיית רב אשי על הבנות שתי דעות אלו של רבה ורב חסדא	<p>ממאי דהאי וכֹּל עֵרֶוּ כולה משמע? דילמא האי וכֹּל עֵרֶוּ משמע כל דהו ערלה, כתב רחמנא טאת - דעד דאיכא כולה ערלה לא פסלה, לא שנא בשחיטה ולא שנא בזריקה!</p>	

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר
• hadran.org.il •